

tiskarski izdelek, ki smo ga vajeni pri tvrdki Walter de Gruyter & Co. —

V Ljubljani.

Mantuani.

Ant. Václavík, Podunajska Dedina (Vydavateľsko Družstvo) Bratislava, 1925.

Avtor je 408 stranem besedila pridal še ilustracije v jasnejši pregled. Horvatský Grób, kakor se imenuje Dedina, je mala, znamenita krajina, ki obsega le nekoliko vasi severovzhodno od Bratislave pod malimi Karpati. Ravno po tej knjigi je postala Dedina kljub njeni majhnosti znana. Že ime samo Horvatský Grób, jasno izraža izvor in pravo domovino te male naselbine. Kot otok živi s svojo lastno etnografijo med velikim češkoslovaškim narodom.

Vasi precizno popisujejo in govore o hrvatski kali in hrvaškem etnografskem življu, odkoder izvira to svojevrstno slovansko pleme. Vsa njihova ljudska umetnost bazira na hrvaški, deloma tamošnjim prilikam primerno umešana češkoslovaški narodni umetnosti. Vendar je pa umevno, da so se izvoru pridružile marsikateri smernice obmejnih plemen, tako ogrske in nemško-avstrijske.

Življenje Dedine predstavlja neko gotovo skupnost. Po več rodbin živi pod eno streho, ki obsega 4 prostore: kuhinjo, katera spominja na mestne renesančne — prednjo in zadnjo »izbo« ali kamro. Razen najpotrebnejšega so vidne vsepovsod figure iz fajence, bogata dekoracija; tudi na pohištvu so v živih barvah izražene bordure, vitice in okrasi, dalje vezene z različno in bogato tehniko, svete slike, slikane na steklo — vse delo ženske roke, ki ustvarja te umotvore brez vsakih predlog. Ni nikjer lepšega in bogatejšega okrasa kakor pri tem plemenu in nikjer toliko razvitega oku-

sa, kar se tiče ornamentike in barv, kakor pri njih. Vendar izražajo vsepovsod gotovi znaki hrvaški tip. Tudi noše in vezene so izredno pestre, lepih barvnih sestav, bolj slovaškega kroja, vendar imajo v sebi nedvomno še kljub stoletjem, ki so že pretekla, veliko južnoslovaškega duha ohranjenega.

Knjiga popisuje vso to ljudsko umetnost Dedine v najmanjših podrobnostih in vsebuje izredno bogato etnografsko vsebino. Razen popisovanja noš, arhitekture, običajev, razvija tudi lep spored narodnih pesmi in nazpevov, pripovedk, pravljic, narečja in domačega lekarstva.

Hvale vredno je za Dedino, da je premogla tako lepo izdajo in si s tem ovekovečila svojo lastno etnografijo v pisani besedi, s čimer se marsikateri veliko večji narod ne more ponašati.

Mia Brejčeva.

L'art populaire Hongrois. [Édité par la section ethnographique du Musée National de l'imprimerie de l'Université. — Imprimerie de l'Université Royale Hongroise, 1928, Budapest VIII, Múzeum — körút 6. Gólyavár (Dr. Czakkó Elemér)]. Budapest 1928.

Knjigo pod tem imenom je izdala »Etnografska sekcija narodnega ogrskega muzeja v Budimpešti« leta 1928. Vsebuje le kratke podatke ogrske ljudske umetnosti, ki sta jo ustvarila duša in značaj ogrskega naroda. Snov je razdeljena na osem poglavij:

Prvo naznanja cilj tega dela, drugo meje predmeta, ki ga obsega, tretje pa zgodovino raziskovanja. Četrto poglavje obravnava tradicijo kot čuvaja ljudske umetnosti, peto narečje, šesto sodobno stanje slednje, sedmo poglavje načrtava celoten pregled, osmo značaj ornamentike in barv v ogrski ljudski umetnosti. Knjiga je bogato opremljena z ilustracijami, ki so po-